

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in de geschiedenis (master) van de Universiteit Antwerpen**

datum	A. Inleiding
6 juni 2013	Bij brief van 15 november 2012 heeft het instellingsbestuur van de Universiteit Antwerpen te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in de geschiedenis
Accreditatierapport en -besluit (001454)	(master). Deze aanvraag is ontvangen op 15 november 2012 en ontvankelijk verklaard op 7 en 13 februari 2013.
bijlage	
1	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Hans Blom, Emeritus Hoogleraar Universiteit van Amsterdam, Nederlandse geschiedenis sedert de middeleeuwen;

Leden:

- Prof. dr. Luuk de Ligt, hoogleraar Universiteit Leiden, oude geschiedenis (vakdeskundige);
- Prof. dr. Dick de Boer, emeritus hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen, middeleeuwse geschiedenis (vakdeskundige);
- Prof. dr. Marjolein 't Hart, universitair hoofddocent Universiteit van Amsterdam, vroegmoderne geschiedenis, sociale en economische geschiedenis (vakdeskundige);
- Dr. Kim Waeytens, kwaliteitscoördinator KHLeuven (onderwijsdeskundige);
- J. Deryckere, Master Geschiedenis, UGent (student-lid);
- M. Heyvaert, Master Geschiedenis, KU Leuven (student-lid).

Secretaris:

- Jasper Stockmans, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Interuniversitaire raad (VLIR), trad op als projectbegeleider voor de visitatie.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 16, 17 en 18 november 2011. Het visitatierapport dateert van 28 september 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

C. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie beoordeelt het facet 'niveau en oriëntatie' als goed.

Zij stelt vast dat de doelstellingen voldoen aan de vereisten met betrekking tot niveau en oriëntatie, met inbegrip van het gevorderde niveau dat van een masteropleiding verwacht wordt. De commissie is tevreden over het feit dat internationalisering en competentiegericht leren aan bod komen in de doelstellingen. De kerntaken zijn geconcretiseerd in een competentiematrix.

De commissie beoordeelt de domeinspecifieke eisen als goed.

De doelstellingen zijn afgestemd op de internationale eisen, wat succesvol gecombineerd wordt met een beperkte aandacht voor de geschiedenis van de oudheid en een accent op de daarop volgende periodes. Alleszins overheerst, gezien het sterk academische karakter en de intrinsieke gerichtheid op zelfstandig wetenschappelijk onderzoek, het kennisverleggend historisch onderzoek.

Programma

De commissie beoordeelt de relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het programma als goed. De relatie tussen de doelstellingen en het programma is overzichtelijk uiteengezet in een congruentietabel. Daarmee krijgen de verschillende onderdelen een duidelijke plaats in de opleiding. Het resultaat is een fris programma. Een geheel aan keuzevakken zorgt voor mogelijke aansluiting bij de individuele interesses van de student. Er worden ook opleidingsonderdelen met een internationale dimensie aangeboden, waarbij op goede wijze gebruik wordt gemaakt van de recente internationale vakliteratuur. De commissie is van mening dat bepaalde thema's uit de geschiedenis van de klassieke oudheid wel diachronisch en comparatief behandeld zouden kunnen worden en zodoende in grotere mate geïntegreerd worden in een longitudinale aanpak. Verder ziet de commissie meer mogelijkheden met betrekking tot niet-westerse geschiedenis.

De commissie beoordeelt het facet 'academische en professionele gerichtheid van het programma' als voldoende. Zij is zeer tevreden over de aandacht voor kennisontwikkeling, onderzoeksattitudes, en -vaardigheden en recente ontwikkelingen in het

Pagina 3 van 9 wetenschapsgebied. Recente internationale ontwikkelingen in het vakgebied zijn duidelijk aanwezig in het programma. Er is een zeer tastbare band tussen het verstrekte onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek dat aan het departement Geschiedenis verricht wordt. De commissie acht meer aandacht nodig is voor kennismaking met de latere beroepssectoren.

De commissie beoordeelt de samenhang van het programma als goed. Deze masterproef neemt een centrale plaats in. Het Historisch atelier biedt via een rapportering over de progressie van het onderzoek en het aanbieden van een aantal hulpwetenschappen een ondersteuning van de masterproef. De commissie raadt aan een meer duidelijke finaliteit voor de keuzeopleidingsonderdelen te doordenken en roostertechnische problemen en overlap tussen opleidingsonderdelen verder af te stemmen met de betreffende facultaire en universitaire instanties. De commissie stelt vast dat een groot aantal studenten een individueel traject volgt en dat er vanuit de opleiding meer sturing wenselijk is om de samenhang van de individuele opleidingstrajecten te kunnen bewaken.

De commissie beoordeelt het facet 'studielast' als voldoende. Studietijdmetingen hebben ten gevolge van een lage respons tot nu toe nog geen representatieve resultaten hebben opgeleverd. In afwachting hiervan hanteert de opleiding focusgesprekken. Die leveren in vele gevallen adequate resultaten op en eventuele pijnpunten kunnen direct met de docenten overlegd worden. De huidige intuïtieve aanpak dient echter verder onderbouwd te worden door een meer systematische aanpak, aangezien een aantal opleidingsonderdelen onderbegroot blijkt te zijn. Verder adviseert de commissie dat er aandacht besteed wordt aan de overgang van het eerste semester, dat naar verhouding zwaar is, naar het tweede.

De commissie beoordeelt het facet 'afstemming tussen vormgeving en inhoud' als goed. Het onderwijsconcept gaat uit het stimuleren van een toenemende zelfstandigheid van de studenten. In het masterjaar zijn de collectieve contactmomenten tot een minimum herleid, om plaats te laten voor het zelfstandig werk van de studenten.

De commissie beoordeelt het facet 'beoordeling en toetsing' als goed. De keuze van evaluatievormen wordt in eerste instantie bepaald door de doelstellingen van de opleidingsonderdelen. In het masterjaar gebeurt de toetsing overwegend op basis van mondelinge presentaties, schriftelijke werkstukken en permanente evaluatie. De evaluatievormen liggen vóór de aanvang van het academiejaar vast en worden aan de studenten bekendgemaakt. De studenten hebben recht op inzage van hun schriftelijke examens en bespreking van de andere. De organisatie van de examens verloopt vlot. De kwaliteit van de beoordeling en de toetsing wordt opgevolgd via schriftelijke studentenbevragingen en groepsinterviews.

De commissie beoordeelt de masterproef als goed. De masterproef heeft de vormgeving van een wetenschappelijk tijdschriftartikel. De commissie heeft een selectie van masterproeven grondig doorgenomen en beschouwt de masterproef in deze vorm als origineel en succesvol. Zij ziet graag dat er nog meer gewerkt wordt aan daadwerkelijke publicatie en de mogelijkheid van het afleveren van een Engelstalige masterproef. De begeleiding vindt zowel individueel plaats, als door actieve deelname aan groepsbesprekingen. De uiteindelijke masterproef wordt beoordeeld door de promotor en twee andere lezers met doctorstitel. Elke lezer schrijft een rapport volgens een

Pagina 4 van 9 vast stramien. De scores van de drie lezers worden opgeteld en het gemiddelde wordt berekend. Hiervan kan door de vergadering van alle lectoren worden afgeweken. De studenten krijgen de individuele rapporten, zonder scores, en kunnen op basis daarvan beslissen een mondelinge verdediging aan te vragen.

De commissie beoordeelt het facet 'toelatingsvoorwaarden' als voldoende. De Master Geschiedenis richt zich hoofdzakelijk tot bachelors Geschiedenis. De commissie raadt de opleiding aan de toelatingsvoorwaarde van een bachelordiploma strikter te hanteren.

Inzet van personeel

De commissie beoordeelt het facet 'kwaliteit van het personeel' als goed. Zij heeft tijdens haar bezoek een jong, dynamisch en enthousiast personeelsteam aangetroffen, waarin de vakinhoudelijke, onderwijskundige, didactische, technische, administratieve en organisatorische deskundigheid gegarandeerd is. Er is een kwaliteitsvol vormingsaanbod dat ook daadwerkelijk benut wordt.

De commissie beoordeelt het facet 'eisen academische en professionele als goed. Het onderwijs van de opleiding Geschiedenis is volgens de commissie ingebed in een sterke onderzoeksdynamiek. De commissie heeft de lijst van publicaties bestudeerd en is van mening dat de opleidingsverantwoordelijken in deze context hoogwaardig presteren. Er is ook plaats voor gastcolleges van historici die werken buiten het strikt academische veld, zoals de museum- en erfgoedwereld.

De commissie beoordeelt het facet 'kwantiteit van het personeel' als onvoldoende. Zij is onder de indruk van het vele werk dat er verricht wordt door het zeer beperkte personeelsbestand. De commissie stelt zich echter de vraag hoe lang nog deze boog zo gespannen kan blijven staan en heeft haar twijfels over de duurzaamheid van de onderwijskwaliteit, in de context van een dergelijke beperkte groep.

De commissie meent dat de opleidingsverantwoordelijken de situatie momenteel nog wel onder controle hebben, hetgeen vooral te danken is aan een enorm grote inzet en gedrevenheid van het personeel. Derhalve krijgt zowel de opleiding op onderwerpniveau een positieve beoordeling.

De NVAO sluit zich aan bij de commissie in deze beoordeling en afweging.

Voorzieningen

De commissie beoordeelt het facet 'materiële voorzieningen' als goed. De opleiding kan gebruik maken van het gevarieerde, en tijdens de voorbije jaren snel uitgebreide, aanbod aan onderwijsruimten van de UA-Stadscampus. In bepaalde gevallen heeft de commissie verouderde lokalen vastgesteld en te kleine lokalen voor de grootte van de studentengroepen. Zowel wat de bibliotheek als wat computervoorziening betreft, bevindt de opleiding zich in een gunstige positie. Over het boeken- en digitale databestand is de commissie tevreden.

De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als goed. Zij acht de begeleidingsactiviteiten toereikend. Zo wordt er een bijeenkomst georganiseerd over de masteropleiding en meer bepaald over de masterscriptie. Jaarlijks worden er sessies rond doctoreren, studiefinanciering en voortgezette academische opleidingen

Pagina 5 van 9 georganiseerd. Bovendien juicht de commissie de plannen voor een jaarlijks terugkerende jobavond toe. Op Blackboard worden ook relevante informatie voor afstuderenden en vacatures bekend gemaakt.

Interne kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt het facet 'evaluatie van de resultaten' als goed. Er zijn programmaevaluaties en evaluaties van opleidingsonderdelen, die periodiek worden uitgevoerd onder studenten en alumni. Focusgesprekken leveren kwalitatieve gegevens op over de manier waarop de studenten het onderwijs ervaren. De visitatiecommissie stelt vast dat het belangrijkste streefdoel voor de opleiding het continueren blijft van een aantal sterktepunten en deze zo mogelijk nog te versterken.

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen ter verbetering' als goed. Alle aandachtspunten uit het verslag van de vorige visitatie werden samengebracht in een checklist die mee aan de basis lag van het beleid dat in de tussenliggende jaren door de onderwijscommissie is gevoerd. Ook het zelfevaluatie-rapport beschouwt de visitatiecommissie als een adequaat document dat uitblinkt in duidelijkheid en openheid.

De commissie beoordeelt het facet 'betrokkenheid van personeel, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende. Er is een duidelijke kwaliteitszorgcultuur aanwezig. Vooral de stafleden blijken zowel op formele als op informele basis betrokken te zijn bij de kwaliteitszorg. Alle docenten zijn lid van de onderwijscommissie. De studenten blijken begaan te zijn met de opleidingen en geven aan zich duidelijk gehoord te voelen door de opleidingsverantwoordelijken. Ook de studenten zijn in alle bestuursorganen vertegenwoordigd. Toch acht de commissie een meer duidelijke structurering van hun betrokkenheid aangewezen. De visitatiecommissie is van mening dat zowel de alumni als het beroepenveld in grotere mate betrokken dienen te worden bij de interne kwaliteitszorg.

Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als goed. Zij constateert dat de realisatie van de doelstellingen bereikt wordt en dat de opleiding studenten aflevert van hoog niveau. Van de studenten geeft 70% aan tevreden te zijn en 30% zegt zelfs zeer tevreden te zijn. Van de respondenten van de alumni-enquête geeft niemand aan langer dan een jaar naar werk gezocht te hebben. Ongeveer twee derde van de werkende alumni vindt dat zijn of haar functie 'volledig' (31%) of 'eerder wel' (28%) in het verlengde ligt van het diploma. 71% van alle respondenten volgde of volgt nog een andere academische opleiding en 35% van alle respondenten koos voor een lerarenopleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als goed. De masterstudenten die in 2008–2009 hun diploma kregen, hadden gemiddeld 1,22 jaar over hun opleiding gedaan. Een jaar later was dat opgelopen tot 1,44 jaar. De commissie begrijpt dat de invoering van de flexibilisering een negatief effect gehad heeft op de studieduur. Studenten die aan de masteropleiding beginnen zonder dat zij hun bachelorproef hebben afgerond, lopen bijna per definitie forse vertraging op. De commissie spoort de opleiding aan meer aandacht te besteden aan analyse van de cijfergegevens en aan het strakker toepassen van volgtijdelijkheid.

Pagina 6 van 9 *Conclusie*

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De NVAO wil met name aandacht vragen voor de aanbeveling van de commissie met betrekking tot de personeelsformatie.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	Oké
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	G
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	O
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

F. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de geschiedenis (master) van de Universiteit Antwerpen

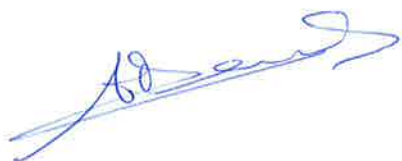
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de geschiedenis (master) van de Universiteit Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd: .

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 6 juni 2013

Voor de NVAO,

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Universiteit Antwerpen
– adres instelling:	Prinsstraat 13 B-2000 ANTWERPEN BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Arts in de geschiedenis
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
afstudeerrichtingen:	nvt
studietraject voor werkstudenten:	nvt
– vestiging opleiding	Antwerpen
– onderwijstaal	Nederlands
– studiegebied	geschiedenis
– bijkomende titel	geen